

ФАП КОРПОРАЦИЈА а.д. ПРИБОЈ

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ

ЗА 2022. ГОДИНУ

Прибој, април 2023 . године

На основу члана 29 Закона о рачуноводству («Сл. Гласник РС» бр. 62/13), Корпорација фабрика аутомобила Прибој, акционарско друштво из Прибоја сачинила је следећи:

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА
Период Извештавања: 01.01.2022. до 31.12.2022. године

I ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ДРУШТВУ

1.	Пословно име, седиште и адреса акционарског друштва	КОРПОРАЦИЈА ФАБРИКА АУТОМОБИЛА ПРИБОЈ, АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ПРИБОЈ	
2.	Улица, број, поштански број и место	Радничка бб, 31330 Прибој	
3.	Матични број	07210434	
4.	ПИБ	101206591	
5.	Веб сите и е-маил адреса	www.fap.co.rs fap@eunet.rs	
6.	Делатност (шифра и опис)	2910 – производња моторних возила	
7.	Број запослених	9	
8.	Број акционара	1.515	
9.	Консолидовани/појединачни подаци	ПОЈЕДИНАЧНИ ПОДАЦИ	
10.	Усвојени (да или не)	НЕ	
11.	Десет највећих акционара		
	Назив акционара	Број акција	% учешће у укупним акцијама
	1. РЕПУБЛИКА СРБИЈА	4.385.436	46,92597
	2. РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ПИО	1.534.394	16,41865
	3. ОПШТИНСКА УПРАВА ПРИБОЈ	1.076.938	11,52368
	4. РЕП. ЗАВОД ЗА ЗДРАВСТ. ЗАШТИТУ	1.038.303	11,11027
	5. ФОНД ЗА РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	237.234	2,53850
	6. ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА СРБИЈЕ ДОО	141.077	1,50958
	7. НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉ.	136.568	1,46133
	8. ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ ЈП	125.747	1,34554
	9. НОВА АГРОБАНКА АД У СТЕЧАЈУ	76.278	0,81621
	10. ЈКП УСЛУГА ПРИБОЈ	65.225	0,69793
	ОСТАЛИ ДРЖАВНИ АКЦИОНАРИ	40.008	0,42810
	УКУПАН БРОЈ АКЦИЈА У ВЛАСНИШТВУ ДРЖАВЕ	8.857.208	94,77576
	ОСТАЛИ АКЦИОНАРИ	488.228	5,22424
12.	Вредност основног капитала	9.345.436.000 динара.	
13.	Број издатих акција (обичних и приоритетних, са ИСИН бројем и ЦИФ кодом)	9.345.436 обичних акција, приоритетне не постоје ISIN: RSFAPPE27306 CFI: ESVUFR	
14.	Пословно име организованог тржишта на које су укључене акције	- Акције су емитоване без јавне понуде у поступку конверзије потраживања поверилаца у трајни капитал издаваоца, гласе на име, сматрају се у потпуности отплаћене, регистроване су у Централном регистру хартија од вредности и нису укључене на тржиште Београдске берзе.	

ПОДАЦИ О УПРАВИ ДРУШТВА

1) Председник Надзорног одбора

- име и презиме и пребивалиште	пкк Драган Јовић, Београд
- образовање	Дипломирани инжењер машинства
- садашње запослење	Министарство Одбране СМР-Војна контрола
- чланство у управним и надзорним одборима других друштава	-
- број акција који поседује у акционарском друштву	-

2) Члан Надзорног одбора

- име и презиме и пребивалиште	Потпуковник Велибор Стоилков, Београд
- образовање	Војно техничка академија
- садашње запослење	Управа за буџет Сектора за буџет и финансије МО
- чланство у управним и надзорним одборима других друштава	-
- број акција који поседује у акционарском друштву	-

3) Члан Надзорног одбора

- име и презиме и пребивалиште	Капетан I класе Милан Јовановић, Ниш
- образовање	Војна академија
- садашње запослење	Војно технички институт
- чланство у управним и надзорним одборима других друштава	-
- број акција који поседује у акционарском друштву	-

Напомена: Одлуком Скупштине акционара од 23.11.2022. године именовани су чланови Надзорног одбора.

ИЗВРШНИ ОДБОР ДИРЕКТОРА

1) Председник Извршног одбора директора

- име и презиме и пребивалиште	Милутин Живковић, Трстеник
- образовање	Дипломирани инжењер машинства
- садашње запослење	Вршиоц дужности Генерални директор ФАП Корпорације а.д. – од 12.12.2022. године
- чланство у управним и надзорним одборима других друштава	-
- број и проценат акција који поседује у акционарском друштву	-

2) Члан Извршног одбора директора

- име и презиме и пребивалиште	Дејан Голубовић, Београд
- образовање	Војна академија
- садашње запослење	Извршни директор за технику и производњу
- чланство у управним и надзорним одборима других друштава	-
- број акција који поседује у акционарском друштву	

Напомена: Одлуком Надзорног одбора од 20.02.2017. године за члана Извршног одбора именован је Његош Коковић.

3) Члан извршног одбора директора

- име и презиме и пребивалиште	Зоран Обрадовић, Прибој
- образовање	Дипломирани економиста
- садашње запослење	Извршни директор за економске и правне послове
- чланство у управним и надзорним одборима других друштава	Председник Надзорног одбора у „Слободна зона“ доо Прибој
- број акција који поседује у акционарском друштву	12 обичних акција II емисије

Напомена: Одлуком Надзорног одбора од 28.06.2018. године за члана Извршног одбора именован је Зоран Обрадовић.

Одлуком Надзорног одбора од 27.12.2022. године за члана Извршног одбора именован је Дејан Голубовић.

1. УВОД

Дана 08.01. 2020. године ступила је на снагу Уредба о групацији Одбрамбене индустрије Србије, коју је донела Влада Републике Србије, а по којој је ФАП Корпорација а.д. Прибој ушла у групацију Одбрамбене индустрије Србије.

С тим у вези, највећи део пословне активности ФАП Корпорације а. д. усмерен је на потребе и тражњу Војске Републике Србије, односно на производњу наменских возила за потребе Војске и модернизацију и репарацију постојећих.

Управљање нашим привредним друштвом врши Министарство одбране преко надлежне Управе за одбрамбене технологије и органа Надзорног одбора.

Годишњи планови пословања и развоја ФАП-а као и средњорочни планови, највећим делом су усклађени са плановима Министарства одбране односно Војске Републике Србије из области производње и развоја транспортних средстава као и других наменских возила за потребе Војске Републике Србије.

2. ОПИС ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНЕ СТРУКТУРЕ

2.1. Опис пословних активности

Основна делатност ФАП Корпорације је производња моторних возила. Производни програм чине:

а) КАМИОНИ И КАМИОНСКЕ ШАСИЈЕ

- Камioni
 - сандучари (1318,1824, 1828/1829, 2235/2236)
 - тегљачи (1836,1840,2636,2640)
 - кипери (1318, 1418, 2024, 2629, 2630, 2636, 3036, 3240, 4140)
- Наменска возила: 1118, 2228, 3240 (Возила за потребе Војске Србије и других наручиоца)
- Шасије за специјалне надградње различитих намена

б) ПРИКЉУЧНА ВОЗИЛА

- Приколице за транспорт палетизоване и друге робе и киперске приколице (укупне масе од 8 до 24 тоне).
- Полуприколице за различите намене (укупне масе од 18 до 60 тона).

в) АУТОБУСИ И АУТОБУСКЕ ШАСИЈЕ

- Градски аутобуси А537.1, А537.2, А537.3 (број путника 80+29+1)
- Међуградски аутобуси - А637 (број седишта 53+1+1)
- Међуградско туристички аутобуси А747 (број седишта 53+1+1)
- Шасије за МИДИБУС – А918
- Шасије рамне и решеткасте градње за градске, међуградске и туристичке аутобусе техничких структура по жељи финалиста са подручја Републике Србије и иностранства

д) СПЕЦИЈАЛНЕ НАДГРАДЊЕ

- Миксери, ринфузери, сточари, цистерне за воду, фургони, за комуналне потребе, аутоподизачи контејнера и др.

е) МЕЊАЧИ

- У кооперацији са ФАМОС-ом ФАП је развио и производи мењаче: 5 МС – 60, 6МС-80 и 12МС-80 као и лезеу помоћних погона за ове мењаче за уградњу у возила средње тежинске категорије.
- f) **ОСОВИНЕ**
- ФАП је развио и производи различите врсте камионских и аутобуских осовина и осовине за приколице и полуприколице, на основу сопствене конструкције и по лиценци Даимлер-Бенза.
- g) **КАБИНЕ**
- Кратка кабина за камионе
 - Дуга кабина (са лежајевима - креветима) за камионе
- h) **КАРДАНСКА ВРАТИЛА**
- У ФАП-у се производе карданска вратила, по лиценци и по сопственој конструкцији која могу да пренесу обртне моменте од 350 - 2.200 Нм.
 - **РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ ЗА КАМИОНЕ, АУТОБУСЕ И ПРИКЉУЧНА ВОЗИЛА**
- i) **АЛАТИ И УРЕЂАЈИ**
- ФАП ради разне врсте алата (пресерски алати, стезни алати, алати за машинску обраду, контролни алати итд.), а ради и на развоју и производњи одређених машина и уређаја за различите намене.
- j) **ИСПИТИВАЊА**
- ФАП-а врши испитивања на статичку и динамичку издржљивост агрегата, склопова и елемената као и испитивања њихове исправности односно функције.
 - У верификованим лабораторијама ФАП-а се врше физичка и хемијска испитивања материјала и површинске заштите.
 - У ФАП-овим мерним станицама врше се контролна мерења најкомпликованијих делова и контрола разних врста мерних и контролних средстава.

2.2. Организациона структура друштва

Привредно друштво ФАП Корпорација је корисник јавних средстава, тип 7, „који означава правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу на више од 50% капитала“.

Привредно друштво ФАП Корпорација на дан 31.12.2022. године има 9 запослених, 7 на неодређено и 2 запослена на одређено време.

На седници Извршног одбора одржаној 27.02.2019.године донет је Правилник о унутрашњој организацији са систематизацијом послова и организационом шемом, која је саставни део овог правилника.

Управљање привредним друштвом је дводомно.

Органи друштва су: Скупштина, Надзорни одбор и Извршни одбор и Генерални директор.

Скупштину чине сви акционари Друштва. Чланове Надзорног одбора именује Скупштина. Извршне директоре именује Надзорни одбор. Надзорни одбор именује једног од извршних директора за генералног директора. Генерални директор заступа друштво.

Обзиром да је држава Србија већински власник са 94,77576% акцијског капитала ФАП Корпорације а.д. Прибој на дан 31.12.2022. године, Влада Републике Србије је донела Закључак 24 Број: 119-4467/2018 од 24.05.2018.године којим је одредила Дејана Муратовића за представника Републике Србије, тј представника државног капитала у Скупштини акционара ФАП Корпорације а.д. Прибој. Влада Републике Србије је донела Закључак 24 Број: 119-7386/2022 од 06.10.2022.године којим разрешава Дејана Муратовића досадашњег представника државног капитала и именује Милорада Јаковљевића за представника Републике Србије, тј представника државног капитала у Скупштини акционара ФАП Корпорације а.д. Прибој.

3. ПРИКАЗ РАЗВОЈА, ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА И РЕЗУЛТАТА ПОСЛОВАЊА, ФИНАНСИЈСКИ И НЕФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ И ИНФОРМАЦИЈЕ О КАДРОВСКИМ ПИТАЊИМА

3.1. Пословање друштва

Друштво је у пословној 2022. години остварило укупан приход у износу од **500.365.999,45** динара.

- Укупан нето приход по основу продаје возила у 2022. години износи **238.390.398,40** динара.
- По основу продаје резервних делова друштво је остварило нето приход од **1.397.094,11** динара.
- По основу репарације возила друштво је остварило нето приход од **450.398.226,64** динара. Репарација возила обухвата ремонт и модификацију војних возила ФАП 2026 и БОВ које је ФАП радио заједно са Војнотехничким институтом, ППТ – Наменском и ЈП Југоимпорт-СДПР.
- Друштво је у 2022. години остварило и приходе од **закупа земљишта и пословног простора** у износу од **3.302.629,14** динара. Предмет закупа је пословни простор на Тргу ФАП-а, пословни простор у улици Жоржа Клемансоа у Београду и Складиште мазута у Погону Монтаже у Прибоју.
- Друштво је у 2022. години остварило и приходе од:
 - од продаје материјала и отпада у износу од **5.686.683,98** динара
 - осталих прихода (приходи од смањења обавеза, наплаћена отписана потраживања, наплата трошкова по судским пресудама и др.) у износу од **2.650.834,37** динара
 - финансијски приходи (приходи од камата и др.) у износу од **293.792,76** динара
 - Приходи друштва су у 2022.години умањени за смањење вредности залиха учинака у износу од **201.753.659,95** динара

ПРЕГЛЕД РЕАЛИЗАЦИЈЕ УГОВОРЕНИХ ПОСЛОВА У 2022. ГОДИНИ

- У мају 2022.године у потпуности реализован Уговор бр. 1018-51-283-19/ОС54 закључен са МО Управом за набавке и продају Београд, предмет уговора 11 возила ФАП 2228 6x6 за Пасаре укупна вредност 126.280.000,00 рсд без ПДВ-а (у 2021.годни испоручено 6 ком. укупне вредности 68.880.000,00 рсд без ПДВ-а, у 2022.години испоручено 5 ком. укупне вредности 57.400.000,00 рсд без ПДВ-а-приход од продаје возила).
- У јулу 2022.године у потпуности реализован Уговор бр. 1986/2016 и Анкеси бр.1,2,3,4,5,6 закључени са МО СМР УОТ Београд, предмет уговора Репарац. и модернизација возила БОВ I фаза ком.10, вредност уговора 183.653.221,60 рсд без ПДВ-а.
- У јулу 2022.године у потпуности реализован Уговор бр. 2567-10/2019 и Анекс бр.1 закључен са МО СМР УОТ Београд, предмет уговора Репарација и модернизација возила БОВ II фаза ком.10, вредност уговора 193.184.784,07 рсд без ПДВ-а.

- У јулу 2022.године у потпуности реализован Уговор бр. 1496/2020 закључен са МО СМР УОТ Београд, предмет уговора Акумулатори, лимови, лед инсталација за БОВ I фаза ком.10, вредност уговора 9.154.208,20 рсд без ПДВ-а.
- У јулу 2022.године у потпуности реализован Уговор бр. 1537-10/2020 закључен са МО СМР УОТ Београд, предмет уговора Агрегати 5kw i МОЕС-П за БОВ II фаза ком.4+4, вредност уговора 28.869.333,33 без ПДВ-а.
- У јулу 2022.године у потпуности реализован Уговор бр. 2423-2020 закључен са МО СМР УОТ Београд, предмет уговора Усавршавање (модернизација) возила БОВ ком.10, вредност уговора 8.195.008,50 рсд без ПДВ-а.
- У јулу 2022.године у потпуности реализован Уговор бр. 1054/21 закључен са ППТ Наменска Трстеник, предмет уговора репарација 12 возила ФАП 2026 Огањ, (у 2022.години испоручено 6 возила укупне вредности 21.212.292,24 рсд без ПДВ-а).
- У августу 2022.године у потпуности реализован Уговор бр. 1018-51-259-19/ОС54 закључен са МО Управом за набавке и продају Београд, предмет уговора 2 возила ФАП 2228 БС/АВ, 6x6, укупна вредност 32.833.333,32 рсд без ПДВ-а приход од продаје возила.
- У октобру 2022.године делимично реализован Уговор бр. 737/21 закључен са ППТ Наменска Трстеник, предмет уговора 18 возила ФАП 2228 БС/АВ, 6x6, (у 2022.години испоручено 9 возила укупне вредности 91.435.393,74 рсд без ПДВ-а, на приход од продаје возила се односи 87.349.842,92 динара).
- У децембру 2022.године у потпуности реализован Уговор бр. 234/20 закључен са ЗАСТАВА ТЕРВО Крагујевац, предмет уговора 10 возила МРАП 6x6 (у 2022.години испоручено 4 возила укупне вредности 60.807.050,40 рсд без ПДВ-а приход од продаје возила).

ПРЕГЛЕД УГОВОРЕНИХ ПОСЛОВА У 2022. ГОДИНИ

ФАП је у протеклој 2022. години уговорио послове у укупној бруто вредности од **630.509.881,24** динара односно укупно уговорена нето реализација у 2022. години износи **525.424.901,03** динара.

- ФАП је 27.06.2022.године са предузећем ППТ НАМЕНСКА Трстеник закључио Уговор број 1242 за израду и испоруку 6 возила 2228 за М.Огањ укупне вредности 99.393.300,00 рсд без ПДВ-а. Рок извршења уговора је 10.03.2023. У процедури је продужетак рока уговора.
- ФАП је 19.07.2022.године са МО Управом за набавке и продају Београд закључио Анекс бр.1 Уговора број 1146-51-312-21 за израду и испоруку 12 возила 2228 укупне вредности 10.325.637,00 рсд без ПДВ-а. Рок извршења уговора је 31.03.2023.године. У процедури је продужетак рока уговора.
-
- ФАП је 03.08.2022.године са Министарством унутрашњих послова склопио Уговор за испоруку 4 ватрогасна возила укупне вредности 108.083.333,33 рсд без ПДВ-а. Рок извршења уговора је 03.01.2024.године.

- ФАП је 23.12.2022.године са МО Управом за набавке и продају Београд склопио Уговор за испоруку 4 возила 2228 БС/АВ укупне вредности 68.233.333,12 рсд без ПДВ-а. Рок извршења уговора је 23.12.2023.године.
- ФАП је 23.12.2022.године са МО Управом за набавке и продају Београд склопио Уговор за испоруку 6 возила 3040/4.4 навлакач, укупне вредности 116.872.999,98 рсд без ПДВ-а. Рок извршења уговора је 23.12.2023.године.
- ФАП је 26.12.2022.године са ЗАСТАВА ТЕРВО Крагујевац склопио Уговор за испоруку 6 возила 2228 за Бофорс укупне вредности 102.179.033,33 рсд без ПДВ-а. Рок извршења 60 дана по пристизању компоненти.
- ФАП је 26.12.2022.године са ЗАСТАВА ТЕРВО Крагујевац склопио Уговор за испоруку 1 возила МРАП 6x6 укупне вредности 20.337.264,27 рсд без ПДВ-а. Рок извршења уговора је Рок извршења 30 дана по пристизању компоненти.

У 2022. години забележно је повећање прихода од продаје и репарације возила за 98,05% у односу на 2021. Годину. Развој друштва приказан је кроз упоредне податке у 2022. и 2021. години.

3.2. АНАЛИЗА ПРИХОДА

ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА	Износ у 000 дин.		Структура у %		ИНДЕКС 2022/2021
	2022	2021	2022	2021	
1	2	3	4	5	6
Пословни приходи	491.735	623.941	98,27	98,10	79
Финансијски приходи	294	1.636	0,06	0,26	18
Остали приходи	8.338	10.463	1,67	1,64	80
Укупно приходи из редовног пословања	500.367	636.040	100,00	100,00	79

ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	Износ у 000 дин.		Структура у %		ИНДЕКС 2022/2021
	2022	2021	2022	2021	
Приходи од продаје производа и услуга	690.186	348.492	140,36	55,85	198
Приходи од смањења у 2022. (повећања у 2021.) вредности залиха учинака	-201.754	272.413	-41,03	43,66	
Други пословни приходи	3.303	3.036	0,67	0,49	109
Укупно пословни приходи	491.735	623.941	100	100,00	79

Приходи од продаје производа и услуга по тржиштима	Износ у 000 дин.		Структура у %		ИНДЕКС 2022/2021
	2022	2021	2022	2021	
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	690.186	348.492	100	100	198
Приходи од продаје производа и услуга на ино тржишту	-	-	-	-	-
Укупно приходи од продаје производа и услуга	690.186	348.492	100	100,00	198

3.3. АНАЛИЗА РАСХОДА

РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА	Износ у 000 дин.		Структура у %		ИНДЕКС 2022/2021
	2022	2021	2022	2021	
Пословни расходи	938.959	714.935	96,85	95,92	131
Финансијски расходи	18.338	26.128	1,89	3,51	70
Остали расходи	12.174	4.263	1,26	0,57	286
Укупни расходи из редовног пословања	969.471	745.326	100,00	100,00	130

ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	Износ у 000 дин.		Структура у %		ИНДЕКС 2022/2021
	2022	2021	2022	2021	
Трошкови материјала	469.029	311.059	49,95	43,51	151
Трошкови горива и енергије	32.853	25.225	3,50	3,53	130
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	198.627	171.198	21,15	23,95	116
Трошкови производних услуга	104.528	83.003	11,13	11,61	126
Амортизација и резервисање	114.883	101.749	12,24	14,23	113
Трошкови дугорочног резервисања	-	-	-	-	-
Нематеријални трошкови	19.039	22.701	2,03	3,17	84
Укупно пословни расходи	938.959	714.935		100,00	131

3.4 Приказ резултата пословања друштва

РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА	Износ у 000 дин.		ИНДЕКС 2022/2021
	2022	2021	
Пословни губитак	-447.224	-90.994	491
Финансијски губитак	-18.044	-24.492	74
Остали добитак /губитак	-3.836	6.200	62
Губитак из редовног пословања пре опорезивања	-469.104	-109.286	429
Одложени порески приходи периода	6.323	8.728	72
Нето губитак	-462.781	-100.558	460

3.5. Финансијско стање у коме се привредно друштво налази

а) Рацио анализа и анализа показатеља пословања

РБ	ОПИС	2022	2021	ИНДЕКС 2022/2021
1	Општи рацио ликвидности (укупна обртна имовина/краткорочне обавезе)	0,87	1,08	81
2	I степен ликвидности – рацио тренутне ликвидности (готовински еквиваленти и готовина / краткорочне обавезе	0,15	0,21	10
3	II степен ликвидности – рацио редуциране ликвидности (потраживања по основу продаје, др. потраж., пласмани и готовина / краткорочне обавезе	0,20	0,26	77
Износ у 000 динара				
4	Нето обртна средства (обртна имовина – краткорочне обавезе)	-268.591	173.729	

Општи рацио ликвидности показује са колико динара обртне имовине је покривен један динар краткорочних обавеза. Што је овај рацио већи то је ликвидност већа и обрнуто.

Из обрачуна општег рациона ликвидности на дан 31.12.2022. године се види да је 1 динар краткорочних обавеза друштва покривено са 0,87 динара обртне имовине.

Рацио тренутне ликвидности показује колики је степен покривености краткорочних обавеза готовином и готовинским еквивалентима. Што је рацио већи то је ликвидност боља и обрнуто

Из обрачуна рача тренутне ликвидности на дан 31.12.2022. године се види да је 1 динар краткорочних обавеза друштва покривено са 0,15 динара имовине у новчаном облику односно готовином и готовинским еквивалентима.

Рачио редуциране ликвидности показује колики је степен покривености краткорочних обавеза ликвидном, лако уновчивом имовином.

Из обрачуна рача редуциране ликвидности на дан 31.12.2022. године се види да је 1 динар краткорочних обавеза друштва покривено са 0,20 динара обртне имовине из које су искључене залихе.

3.6. Релевантни подаци за процену стања имовине друштва

б) Показатељи финансијске структуре

РБ	ОПИС	2022 у %	2021 у %	ИНДЕКС 2022/2021
1	Степен задужености (укупне обавезе/укупна пасива)	77,95	66,55	117
2	Рачио сопственог капитала (укупан капитал/укупна пасива)	22,05	33,45	66

Степен задужености показује колико се предузеће финансира из позајмљених извора финансирања, тј колико је учешће обавеза у укупној финансијској структури. Што је овај показатељ мањи, то је финансијска структура боља, предузеће је солвентније.

Из обрачуна степена задужености на дан 31.12.2022. се види да је учешће позајмљених извора финансирања односно дугова и обавеза у укупној финансијској структури друштва 77,95% што указује на повећање степена задужености у односу на 2021. годину.

Преко рача сопственог капитала утврђује се удео сопствених извора финансирања у укупној пасиви односно у којој се мери привредно друштво финансира из сопственог капитала. Што је овај показатељ већи, то је сигурност и солвентност већа и обрнуто.

Из обрачуна рача сопственог капитала и на дан 31.12.2022. се види да је учешће сопствених извора финансирања у укупној пасиви 22,05% што указује да друштво бележи пад солвентности у односу на прошлу годину.

ц) Показатељи обрта

РБ	ОПИС	2022	2021	ИНДЕКС 2022/2021
1	Коефицијент обрта потраживања од купаца (приходи од продаје/просечан салдо потраживања од купаца)	44,89	8,44	532
2	Коефицијент обрта добављача (вредност годишњих набавки/просечан салдо обавеза према добављачима)	3,07	3,08	99,68
3	Коефицијент обрта залиха (трошкови реализованих производа/просечан салдо залиха)	0,66	0,29	228

Коефицијент обрта потраживања од купаца – Овај рацио показује колико се брзо потраживања претварају у новац. Што је рацио већи друштво је ликвидније и рентабилније и обрнуто.

Из коефицијента обрта потраживања од купаца на дан 31.12.2022. се види да је овај коефицијент добар (жељени коефицијент 12) односно да је просечно време наплате потраживања од купаца 8 дана.

Коефицијент обрта добављача показује просечно време плаћања обавеза према добављачима. Што је коефицијент већи краће је време плаћања и обрнуто.

Из коефицијента обрта добављача на дан 31.12.2022. се види да је овај коефицијент низак односно да је просечно време плаћања обавеза према добављачима 119 дана.

Коефицијент обрта залиха показује просечно време везивања залиха. Што је коефицијент већи, већи је и обрт залиха, односно краће је време везивања залиха.

Из коефицијента обрта залиха на дан 31.12.2022. се види да је овај коефицијент низак односно да је просечно време везивања залиха односно број дана трајања једног обрта 553 дана, али је у односу на 2021.годину повећан коефицијент обрта залиха тј. просечно време везивања залиха ниже за 50%.

3.7. ИНФОРМАЦИЈЕ О КАДРОВСКИМ ПИТАЊИМА

Бројно стање запослених по квалификацијама:

Од укупног броја запослених на дан 31.12.2022. године, 7 запослених је на неодређено време а 2 запослена на одређено време.

У току пословне 2022. године друштво је у просеку ангажовало месечно око 252 запослена по основу уговора о привременим и повременим пословима и уговора о делу.

Просечна нето зарада за запослене по уговору о раду у предходној 2022. години износила је 65.179 динара, а просечна бруто зарада 110.885 динара.

Просечна нето накнада по уговорима о привременим и повременим пословима и уговорима о делу износи 34.541 динара.

Квалификациона структура	Број запослених на дан 31.12.2022	Број запослених на дан 31.12.2021	ИНДЕКС 2022/2021
I	2	3	4
ФАК /VII	5	4	125
ВС – VI	-	-	-
ВКВ – V	-	-	-
ССС – IV	2	2	100
КВ – III	2	2	100
ПК/НСС	-	-	-
УКУПНО	9	8	113

4. УЛАГАЊЕ СА ЦИЉЕМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Одредбом члана 79. став 4 Закона о управљању отпадом, прописано је, да произвођач или увозник производа, који после употребе постају посебни токови отпада, плаћа накнаду.

У складу са чланом 13. став 2. Уредбе, ФАП Корпорација је обвезник плаћања накнаде за произведене и увезене електричне и електронске производе и гуме који после употребе постају посебан ток отпада.

5. ПЛАНИРАНИ БУДУЋИ РАЗВОЈ, ПРОМЕНА У ПОСЛОВНИМ ПОЛИТИКАМА И ГЛАВНИ РИЗИЦИ И ПРЕТЊЕ У ПОСЛОВАЊУ ПРЕДУЗЕЋА

5.1. Опис очекиваног развоја друштва у наредном периоду

Планирани развој друштва усклађује се највећим делом са плановима развоја Министарства одбране Републике Србије односно Војске Републике Србије у области развоја транспортних средстава и специјалних наменских возила за потребе Војске Републике Србије.

ФАП учествује у развоју нових типова наменских возила: тегљача, кипера, возила за превоз контејнера, оклопних транспортера, борбених оклопних возила БОВ и ПАСАРС као и ремонту са модернизацијом постојећих возила ОГАЊ.

ФАП је реализовао први инвестициони програм, пројекат 2017, вредан 2,5 милиона ЕУР-а финансиран средствима одобреним од стране Владе Републике Србије. Са реализацијом овог програма отклоњена су „уска грла“ у најприоритетнијим деловима производње.

За наставак развоја, модернизације техничко-технолошке основе Друштва и повећање капацитета, урађен је нови инвестициони пројекат вредан 5.998.000,00 ЕУР-а. Реализација овог пројекта планирана је за период 2023. – 2026.година. Инвестициони пројекат је добио прелиминарно одобрење од стране Министарства одбране Републике Србије и исти ће бити презентован са пројектима осталих чланица Одбрамбене индустрије Србије (ОИС) , Влади Републике Србије, која ће донети одговарајући Закључак за одобрење средстава за реализацију инвестиционих пројеката чланица ОИС-а.

У циљу повећања и модернизације укупних капацитета Корпорације ФАП , почела је реализација повећања обима и квалитета кадровског потенцијала. Закључени су уговори о раду на неодређено време са 18 запослених, пре свега радника у директној производњи и инжењера машинске струке. У мају 2023.године, закључиће се уговори на одређено време са 66, већ запослених, који су до сада радили по уговорима о привременим и повременим пословима. Такође, у мају 2023.године биће потписан уговор са 22 кандидата, који ће проћи обуку у оквиру својих стручних квалификација.

5.2. Опис главних ризика и претњи којима је пословање друштва изложено

Сви ризици су сврстани у интерне који су садржани у сопственим слабостима (Weaknesses) и спољашње ризике који као група сачињавају претње –опасности (Threats).

Сопствене слабости друштва огледају се у следећем:

- Неповољна старосна структура запослених као и недостатак појединих кадрова
- Недостатак обртних средстава и инвестиционих средстава за репарацију производних погона и инфраструктуре

- Застарелост дела машинског парка

Међу спољашним ризицима којима је друштво изложено издвајају се :

- **Тржишни ризик** - Конкуренција која производи многоструко веће серије возила и тиме ствара боље услове за пласман возила, бржи техничко-технолошки развој и усавршавање кадрова. Одсуство серијске производње и могућа повећања ниво цена инпута поскупљује цену коштања финалних производа и смањују тржишну конкурентност привредног друштва.
- **Ризик ликвидности и солвентности** је ризик да ће Друштво бити суочено са потешкоћама у измирењу финансијских обавеза.
- **Кредитни ризик**, је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Друштва, услед неизвршења обавеза дужника према Друштву, односно ризик финансијског губитка за Друштво, уколико друга уговорена страна, у финансијском инструменту не испуни своје уговорене обавезе.
- **Оперативни ризик**, је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Друштва, услед пропуста у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационом и другим системима. Такође су могући проблеми код дела домаће кооперације (пре свега код ковачке индустрије), која не може да у потпуности и благовремено да прати наше поруцбине у погледу обима и квалитета истих.
- **Законски ризик**, је могућност настајања неповољних ефеката, због неочекиваних промена системских закона и пратеће регулативе. Ово се пре свега односи на законске регулативе преузете од развијених земаља које друштво не може благовремено да примени као што је обавезност уградње мотора класе ЕУРО 6 у возила и испуњењу великог броја прописа наметнутих од стране најразвијенијих земаља.

6. АКТИВНОСТИ ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА

Примарни задаци на пољу развоја производа у 2022. години је даље праћење и усавршавање постојећих типова возила и израда хомологационе документације за њих. За наредни период очекују се интезивирање активности у домену истраживања и развоја производа.

7. ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА

ФАП Корпорација а.д. у протеклој пословној 2022. години није вршила откуп сопствених акција.

8. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА И ПОЛИТИКЕ ЗАШТИТЕ, ИЗЛОЖЕНОСТ ЦЕНОВНОМ РИЗИКУ, КРЕДИТНОМ РИЗИКУ, РИЗИКУ ЛИКВИДНОСТИ И РИЗИКУ НОВЧАНОГ ТОКА

На основу Правилника о идентификовању, мерењу, процени и управљању ризицима Друштво уређује поступак за идентификовање, мерење и процену ризика, као и управљање њима, у складу са прописима о интерној контроли и установљеним интерним процедурама

QMC-a (менаџмент система квалитета) у складу са захтевима стандарда СРПС ИСО 9001:2015 ; СОРС 9000/14.

У друштву се прате пословни, непословни и остали ризици. Пословни ризици су везани за пословну активност предузећа и могу бити технички - ризици дотрајалости опреме, постројења и инсталација, економски ризици у које спадају финансијски ризици, ризик ликвидности, ризик у набавци и продаји, ценовни ризик, валутни ризик и др.

Управљање ризицима је у надлежности руководства Друштва на свим нивоима руковођења.

На бази рангиране SWOT анализе руководство формулише стратегију са циљем да се искористе формулисане снаге а да се слабости и претње сведу на минимум користећи максимално расположиве могућности.

9. ПРЕГЛЕД ПРАВИЛА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА

Управљање Друштвом је дводомно. Органи друштва су: Скупштина, Надзорни одбор, Извршни одбор и генерални директор.

Скупштину чине сви акционари друштва. Акционар мора поседовати најмање 0,05% од укупног броја акција дате класе како би лично учествовао у раду Скупштине. Акционари који појединачно не поседују минимални број акција имају право да у раду Скупштине учествују преко заједничког пуномоћника или да гласају у одсуству у складу са Законом.

Надзорни одбор има 3 члана које именује Скупштина на мандат од 4 године. Надзорни одбор бира једног члана за председника. Извршне директоре именује Надзорни одбор на мандат од 4 године. Надзорни одбор именује једног од Извршних директора за Генералног директора.

Генерални директор заступа друштво.

Друштво има секретара којег именује Надзорни одбор на мандат од 4 године.

Друштво има интерног ревизора који обавља послове унутрашњег надзора.

Будући да је ФАП Корпорација а.д. Прибој корисник јавних средстава, биће субјект државне ревизије коју врши Државна ревизорска институција у складу са Законом о Државној ревизорској институцији.

10. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Финансијски извештаји за 2022. годину су одобрени од стране законског заступника Милутин Живковић и послани у АПР до законски утврђеног рока, односно до 31.03.2023. године.

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР

Проф. др. Милутин Живковић дипл. инж. машинства